

Jakelu

LAUSUNTO

15.01.2026

HVK/2025/01470

Lausuntopyyntö SM pyyntö 09.12.2025 VN/32242/2024

HVK:n lausunto hallituksen esitysluonnoksesta Rajavartiolaitoksen varautumista tukevien toimivaltuuksien tarkistamiseksi

Johdanto

Huoltovarmuuskeskus kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta ja on perehtynyt lausuntopyyntöön ja sen taustalla olevaan materiaaliin.

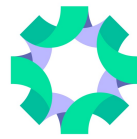
Lausunto

Hallituksen esitys sisältää huomattavia parannuksia, joilla Rajavartiolaitoksen varautumista ja mahdollisuuksia vastata muuttuneen turvallisuus- ja toimintaympäristön vaatimuksiin vahvistetaan.

Erityisesti tilannekuvaan, merenalaisen kriittisen infrastruktuurin valvontatehtävään sekä kulkuneuvojen ja miehittämättömien kulkuneuvojen kulkuun puuttumiseen liittyvät säädökset antavat Rajavartiolaitokselle paremmat mahdollisuudet toimia vallitsevassa turvallisuus- ja toimintaympäristössä.

Merellä sijaitseva infrastruktuuri on haavoittuvampaa sekä vaikeammin korjattavaa kuin maalla. Suomenlahdella esimerkiksi viime vuosina tapahtuneet kriittisen infrastruktuurin vauriot voivat suuremmassa laajuudessa vaikuttaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen toimivuuteen ja sitä kautta kansalliseen huoltovarmuuteen. Merellisten riskien ja häiriötilanteiden hallinta edellyttää toimivaltaisilta viranomaisilta hyvää tilannekuvaa ja nopeaa suorituskkyä vastata haasteisiin. Nopean vasteen ja yhteisen tilannekuvan lisäksi tärkeää on kyetä turvaamaan tarvittavat tutkinta- sekä suojaus- ja korjaustoimenpiteet.

Viranomaisten lisäksi elinkeinoelämän toimijoilla on tärkeä rooli tässä tilannekuvakokonaisuudessa. Onkin keskeistä varmistaa, että yhteistoiminta



tilannekuvan vaihdossa viranomaisten ja yritysten välillä on kitkatonta sekä toimijoiden ei tarvitse raportoida samoja asioita monelle viranomaiselle.

Rajavartiolaitokselle ehdotettu uusi merenalaisen kriittisen infrastruktuurin valvontatehtävä sekä siihen liittyvät toimivaltuudet Suomen aluevesillä ja talousvyöhykkeellä on erittäin kannatettava lisäys, joka tukee osaltaan myös Suomen huoltovarmuuden turvaamista. HVK pitää kuitenkin tärkeänä yhteisen suunnittelun sekä tilanneseurannan ja suorituskyykykkyyksien rakentamista yhdessä laajemmin valtionhallinnossa.

Tärkeää on myös, että tehtävän suorittamiseen tarvittava operointikyky varmistetaan. Tästä esimerkkinä on mm. kansallinen syväsukelluskyky, joka on välttämätön muulla valvonnalla havaittujen poikkeamien tarkastamisessa ja jatkotoimenpiteiden tekemisessä. Tämän edellä mainitun tyyppisen suorituskyyvyn osalta on löydettävissä synergiaetuja ja yhteistyötä muiden merellisten viranomaisten kanssa.

Merenkulun häiritseminen ja vaarantaminen vaikuttavat suoraan kansalliseen huoltovarmuuteen. Nykyisen sääntelyn keskittyminen koskemaan vain miehittämättömiä ilma-aluksia on rajannut tarpeettomasti Rajavartiolaitoksen operatiivista toimintaa. Teknologian kehittyessä miehittämättömät kulkuneuvot ovat yleistyneet. Niitä voidaan käyttää vaarallisella tavalla tai ne voivat olla itsessään vaaraa aiheuttavia esimerkiksi ominaisuuksiensa, käyttötapansa, rakenteensa tai kuormansa vuoksi. Miehittämättömiä kulkuneuvoja on mahdollista käyttää tietoisesti viranomaisten toiminnan esteenä, mutta niiden käyttö voi muodostaa myös tahattomasti esteen sekä fyysisesti että radiotaajuuksien käytön vuoksi.

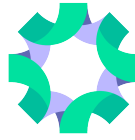
Miehittämättömien kulkuneuvojen kulkuun puuttumiseen liittyvän sääntelyn kehittäminen on Huoltovarmuuskeskuksen näkökulmasta erittäin kannatettavaa.

Lisätiedot Lisätietoja antaa johtava varautumisasiantuntija Mauri Vierula
(mauri.vierula@nesa.fi, 029 505 1045)

Liitteet -

Jakelu Sisäministeriö

Tiedoksi Huoltovarmuuskeskus, Janne Känkänen
Operatiivinen osasto, Jaakko Pekki
Operatiivinen osasto, Jarna Hartikainen



HVK/2025/01470-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: